

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОВС У РОЗБУДОВІ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали V

Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 2

(26 квітня 2013 р.)

Одеса
ОДУВС
2013

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової
Р68 держави : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., ч. 2,
26 вітня 2013 р. — Одеса : ОДУВС, 2013. — 168 с.

До збірника ввійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Роль та місце органів внутрішніх справ у розбудові демократичної правової держави» за такими напрямками: актуальні проблеми правового та соціально- економічного розвитку держави, актуальні проблеми адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ОВС; актуальні проблеми досудового слідства та оперативно-розшукової діяльності; актуальні проблеми професійної підготовки працівників ОВС.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ УКРАЇНИ – ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

З моменту набуття незалежності, Україна стала на шлях реформування земельних відносин у рамках демократичної, правової та соціальної розбудови держави. Основної тенденцією еволюції земельного законодавства є пристосування його до законодавства Європейського Союзу. І саме, прийняття європейського досвіду та імплементація норм ЄС може стати успішним шляхом проведення земельної реформи в Україні.

Проблемним питанням земельної реформи присвячені праці українських учених, таких, як В. Адрійчук, П. Гайдуцький, В. Борщевський, М. Федорова, С. Васильєв, Г. Дудич та інші.

Початок реформування земельних відносин в Україні був покладений Постановою Верховної Ради “Про земельну реформу” від 18 грудня 1990 року. Земельна реформа є складовою частиною економічної реформи, здійснюваної в Україні у зв’язку з переходом економіки держави до ринкових відносин. Завданням цієї реформи є перерозподіл земель з одночасною передачею їх у приватну та колективну власність, а також у користування підприємствам, установам і організаціям з метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм господарювання на землі, формування багатуукладної економіки, раціонального використання та охорони земель [1].

На першому етапі (1991–1993 рр.) відбувалося роздержавлення землі і безплатна передача її у власність колективних господарств, а також земельних ділянок – громадянам України у приватну власність для ведення особистого підсобного господарства. У цей період відбувається відродження селянських господарств і проводиться політика з лібералізації ринків, у тому числі і продовольчих.

Другий етап земельної реформи (1994–1999 рр.) обумовлений Указами Президента України з активізації земельної реформи і паювання земель недержавних сільськогосподарських підприємств, переданих їм у колективну власність. Саме цього часу здійснюється розподіл землі колективних сільськогосподарських підприємств між його працівниками і пенсіонерами на земельні частки (паї), без виділення їх в натуральному виразі (на місцевості). За даними Держкомзему України цей процес практично був завершений до 1 лютого 1998 р. Майже на всіх недержавних сільськогосподарських підприємствах (більше 99 %) земля була розподілена на земельні паї між їх членами, яким видані сертифікати на право на земельну частку (пай). У підсумку на базі колгоспів створено 7,3 тис. колективних сільськогосподарських підприємств (КСП), 1,2 тис. спілок селян, 600 акціонерних товариств, 100 кооперативів, 300 колгоспів з пайовими відносинами, 800 інших формувань. [2, с. 6–7].

Третій етап (грудень 1999 р. й дотепер) розпочався з підписання 3 грудня 1999 р. Указу Президентом України “Про невідкладні заходи з прискорення реформування аграрного сектору економіки”, який заклав фундамент на базі приватної власності на землю нових за своїм змістом організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств. Документ забезпечував усім членам КСП гарантію права приватної власності на земельну частку і майновий пай.

Наразі в Україні затверджена нормативно-правова база, яка створює основу для реалізації земельної реформи. Зокрема, створено і підготовлено до функціонування єдиний автоматизований комплекс Державного земельного кадастру, ухвалено закон щодо розмежування земель державної та комунальної власності, суттєво скорочено строки виготовлення документації із землеустрою та спрощено процедуру відведення земельних ділянок. Однак відкритими залишаються питання щодо врегулювання обігу земельних ділянок, захист селян, підтримка малого і середнього бізнесу та ін.

У країнах Європи держава регулює та обмежує приватну власність на землю. Максимальну величину земельної власності на сім’ю встановлено в Румунії – 100 га, в Угорщині – 300 га на особу [3, с. 117]. Крім цього, в Угорщині пріоритетне право на придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення надається особам, які пов’язані із сільськогосподарською діяльністю і мають аграрну освіту [4, с. 27–28].

У Польщі ринок земель регулюється переважно економічними засобами. Держава через спеціально створене Агентство сільськогосподарської власності державної казни (АВРСП) здійснює викуп у селянських господарств земель та нерухомості й продає їх перспективним господарствам, малоземельним, молодим селянам тощо. Пріоритет надається покупцям, які мають належну кваліфікацію [4, с. 29].

В європейських країнах практикується дозвільний порядок придбання земель сільськогосподарського призначення. Так, у Німеччині згідно зі Законом “Про поліпшення агроструктури і забезпечення сільськогосподарських і лісгосподарських підприємств (Закон про обіг земельних ділянок)” усі землі площею понад 1 га підлягають продажу лише з дозволу місцевих органів влади. При цьому спеціальна дозвільна процедура передбачає обґрунтування потенційним покупцем купівлі землі і наявності свідчення про його професійну підготовку [3, с. 34]. Дозвільний порядок придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення є в Австрії. Видачу дозволу здійснює районна комісія зі земельного обігу відповідно до федерального Закону “Про оборот земельних ділянок”. У Нідерландах органи земельного контролю ратифікують кожну угоду, пов’язану з переходом права власності на землю [3, с. 34].

У певних країнах з метою боротьби зі спекуляцією земельними ділянками обмежуються права вільного розпорядження землею шляхом введення обов’язкового використання землі для сільського господарства протягом певного, встановленого законом терміну. У Болгарії, Угорщині, Чехії і Словаччині він становить 5 років, у Японії – 3 роки. У деяких країнах – Франції, Данії – купівля-продаж земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб або забороняється (у районах особливо родючих земель), або обмежується (вимагається дозвіл місцевих органів влади, а також осіб, які проживають у цій місцевості) [3, с. 34].

Жорстко контролюється ринок землі у скандинавських країнах. У Швеції встановлюється переважне право на купівлю землі органів місцевого самоврядування насамперед з метою розвитку житлового будівництва. У Норвегії, де лише 3 % земель придатні для сільськогосподарського виробництва, відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення здійснюється у дозвільному порядку, дозволи видають Міністерство сільського господарства та

інші органи державного управління [5, с. 25-26]. У більшості західних країн Центральної та Східної Європи заборонено продавати землю іноземцям.

У недалекому майбутньому при вступі України до ЄС держава в обов'язковому порядку повинна регулювати доступ іноземних фірм на ринок землі України. У цьому ракурсі важливо використати досвід країн Східної Європи. Угорщина і Чехія внаслідок переговорів з ЄС і укладанням угод погодилися, що з моменту вступу до ЄС лише через 7 років іноземні громадяни і компанії з країн ЄС зможуть купувати їхні сільськогосподарські та лісові землі. При цьому фермери з країн ЄС можуть купувати землю в Угорщині через три роки за умови попередньої оренди в цей термін. Польща від моменту вступу в ЄС має 12-річний мораторій на купівлю іноземними компаніями земель у країні [6, с. 63].

На сьогодні затяжний процес реформування земельних відносин може призвести до занепаду сільської мережі, втрати робочих місць на селі, псування земельних угідь в наслідок вирощування на них високодохідних але шкідливих культур, втрати інвестиційної зацікавленості.

Отже, з наведеного можна зробити висновок, що Україна потребує швидкого закінчення земельної реформи. Виходячи з досвіду розвинутих Європейських країн, пропонуємо ввести в Україну дозвільний порядок придбання земель сільськогосподарського призначення, при цьому жорстко контролювати продаж даних земель іноземцям, а пріоритетність громадян України визначати за їх професійною підготовкою та намірами щодо використання земельної ділянки.

Література

1. Постанова Верховної Ради України “Про земельну реформу” від 18 грудня 1990 р. № 563-ХІІ // www.zakon.rada.gov.ua.
2. Оніщенко А. Проблеми реформування відносин власності і організаційних структур господарювання на селі / А. Оніщенко, В. Трегобчук, В. Юрчишин // Економіка України. – 1998. – № 9. – С. 4–14.
3. Адиханов Ф.Х. Соотношение норм гражданского права и норм земельного права в регулировании земельных отношений в условиях рынка земли / Ф.Х. Адиханов // Государство и право. – 2001. – № 1. – С. 32-36.
4. Формування ринку землі в Україні. – 2-ге вид., [перероб. та доп.]. / Галушко В.П., Білик Ю.Д., Даниленко А.С. та ін. / за ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика. – К. : Урожай, 2006. – С. 27-28.
5. Ступень М.Г. Інвестиційна привабливість земельних ресурсів / М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула, Н.М. Музика // Аграрний вісник Причорномор'я. – Спец. вип. : зб. наук. праць. – Одеса : Астропринт, 2003. – Вип. 22. – С. 460-467.
6. Третьак А.М. Шляхи регулювання ринку землі / Третьак А.М. // Вісник аграрної науки. – 2003. – № 10. – С. 62-66

ЗМІСТ

Аблов А.Г. РОЛЬ ОВС В РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВИ.....	3
Авілова В.В. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	5
Авраменко Е.С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОДОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ.....	6
Албул С.В. ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЧИ РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: НОВИЙ КРОК У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ.....	7
Андрєєв М.Ю. ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОВС.....	9
Андрущенко К.В. КОНТРАКТ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	10
Аносенков А.А. МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	11
Антонюк І.Л. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПІДСУДНОСТІ: НАДБАННЯ МИНУЛОГО ТА ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО.....	13
Бадюк М.О. ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПРАЦІВНИКА ОВС.....	14
Бадюк М.О., Стах Р.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИНІВ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ НА ОБ'ЄКТАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ.....	15
Баліцька Є. ВИКЛЮЧЕННЯ З ПОВНОГО ТОВАРИСТВА ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН.....	17
Білоусова А.О. ВІДШКОДУВАННЯ ПОТЕРПІЛОМУ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ.....	17
Бондар Т.А. ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ НЕРУХОМОСТІ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ.....	19
Брушньовська І.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ УКРАЇНИ – ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	21
Виноградова А.А. ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	22
Вінтоняк В.К., Маховська Н.В., ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ З ГРОМАДСЬКИМИ ФОРМУВАННЯМИ.....	23
Віслюян П.М., Чуб К.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ТРАНСПОРТНОЇ МІЛІЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЛЕЖНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	24
Гаджієва Д. ЗНАЧЕННЯ СУДОВИХ ПОСТАНОВ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	26
Гандзій О.А. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРАЦІВНИКА МІЛІЦІЇ.....	26